

Zpracování ovčí vlny

Koupání ovcí v potoce před stříží vlny. Hovězí 1967. Foto: archiv MRV

S příchodem jara se na zelenajících se loukách a pastvinách objevují ve větším počtu i typická valašská zvířata – ovce. Ty byly pro naše předky důležitým zdrojem obživy, proto se jich v roce 1869 jen

na vsetinském panství chovalo 17 338 kusů (v roce 1997 bylo v okrese Vsetín chováno pouze 4100 ovcí, od té doby početní stavy opět narůstají).

Vedle masa, kožešin a mléčných výrobků byly ovce cen-

ným zdroje živočišných vláken používaných pro rukodělnou výrobu textilu.

Cesta od ovečky či beránka k hotovému vlněnému oděvu však nebyla zrovna krátká a jednoduchá.

Začínalo se na jaře stříháním vlny. Předtím se ještě ovce praly v tekoucí vodě, jak se píše v Pamětní knize Bystřičky:

„V teplých dnech při Jáně zahnali

všecky ovce do Bečvy sa

oprat“, a protože se vody bály, házeli je tam „hore nohami“. Po dvou až čtyřech dnech, když rouno oschlo, přikročilo se ke stříží. K ní se užívalo až do poloviny 20. století primitivních stiskacích nůžek.

Ještě v teplých měsících se ostříhaná vlna prala v potoce – buď se dala do pytle, po němž ženy šlapaly, aby špina odtékala, nebo do menšího koše, který se vložil do vody, a mačkáním se vlna čistila. Opraná vlna se nechala oschnout na slunci, pak se vynesla na půdu, kde čekala do podzimu na další zpracování. Tím bylo vyčesávání vláken na speciálních kartáčích – „kramplích“. Z vy-

krampované vlny se pak během zimních měsíců spřádala na vřetenech a kolovrátcích vlněná příze, z níž se různými technikami (vázáním na formě, pletením, tkaním apod.) zhotovovaly rukavice, čepice, punčochy či sukno na výrobu oděvů.

Ruční zpracování vlny si budete moci sami vyzkoušet na akci vsetinského muzea

nazvané
Textilní
odpoledne. V díl-

muzejní kukátko

nách si vyzkoušíte kramplování, předení na kolovratu či vřetánku, plstění, tkaní, vyrobíte si náramek na ruku či jiné textilní výrobky. Prezentovány tu budou i další textilní techniky – pletení na rámu, na formě, paličkování, zuberská výšivka, drhání, patchwork. Takto zhotovené výrobky budou k mání na textilním jarmarku a k vidění na módní přehlídce. Součástí akce bude rovněž projekce vzácných dokumentárních filmů o rukodělné výrobě textilu a celým odpolednem bude znít živá hudba.

Milada Fohlerová,
etnograf MRV